

О. Собкевич, доктор економічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу безпеки реального сектору економіки Національного інституту стратегічних досліджень

Загрози інноваційній безпеці у промисловості та механізми їх подолання // Стратегічні пріоритети. – 2016. – № 3 (40). – С. 232–233.

<...> Неефективна інноваційна політика у промисловості призводить до того, що Україна продовжує розвиватися без суттєвого використання свого інноваційного потенціалу. Інноваційна продукція освоюється переважно шляхом використання науково-технічних надбань попередніх років. Такий тип інноваційного розвитку має досить вузькі межі і не дає можливості підтримувати конкурентоспроможність вітчизняних підприємств протягом тривалого періоду.

Зазначимо, що причинами загроз інноваційній безпеці у промисловості є як традиційні ризики інноваційної діяльності в Україні, пов'язані з інституційними чинниками та низькою ефективністю державної політики, так і нинішнє загострення політично-економічної нестабільності (коли дія зазначених чинників змушує компанії відмовлятися або відкладати на майбутнє реалізацію інноваційних проектів). Тому зволікання із запровадженням рішучих заходів державної політики зі стимулювання інноваційних зрушень у промисловості є неприпустимим, оскільки може загальмувати процеси відновлення і розбудови зруйнованого під час збройного протистояння індустріального потенціалу Донбасу, поглибити техніко-технологічне відставання України від розвинених країн, уповільнити процеси посткризової стабілізації.

Певного поштовху для стимулювання інноваційної активності у промисловості надасть реалізація розпочатих реформ, спрямованих на запуск інвестиційних процесів – дерегуляцію та спрощення умов ведення бізнесу, розбудову сприятливого інвестиційного середовища, захист прав інвесторів і розвиток державно-приватного партнерства.

Модернізація законодавства створює рамкові умови для стимулювання інвестиційно-інноваційної активності у промисловості. Не менш важливого і стратегічного значення набуває питання продовження діалогу з країнами-донорами та міжнародними фінансовими організаціями щодо залучення фінансової допомоги як для відбудови промислового потенціалу, так і для розвитку перспективних з погляду реалізації інтересів міжнародного співробітництва проектів. Криза надає Україні унікальний шанс на оновлення виробничих потужностей, адже наша країна сьогодні, як ніколи, має безпрецедентну підтримку міжнародного співтовариства. Ефективне

використання цієї можливості є першочерговим завданням для вищої ланки державного управління.

Стратегічними напрямками, які визначають загальне бачення інноваційної політики у промисловості з метою досягнення якісних змін у структурі та способах виробництва, підвищення конкурентоспроможності індустріального комплексу і забезпечення економічної безпеки держави, мають бути такі:

- відбудова та розвиток промисловості Донбасу – відновлення роботи існуючих виробництв, диверсифікація експортних поставок продукції і розширення її внутрішнього споживання, а також здійснення структурної модернізації потужностей на основі розбудови високотехнологічного, наукоємного та енергоефективного промислового комплексу;

- формування інституційного середовища для реалізації інноваційної моделі розвитку в промисловості України, що має охоплювати систематизацію законодавства у сферах науково-технічної та інноваційної діяльності, розроблення та реалізацію науково-технічних, інноваційних цільових програм і програм модернізації виробництва, а також забезпечення виконання законодавства у сферах науково-технічної та інноваційної діяльності;

- стимулювання комерціалізації інновацій у промислових підприємствах, що дасть змогу підвищити їх інноваційну активність, сприятиме поєднанню інтелектуального та виробничого капіталів, а також забезпечення надійного та ефективного захисту прав на результати інтелектуальних продуктів, створених промисловим сектором;

- розвиток науково-технічного й виробничого співробітництва України з ЄС на основі активізації міжнародного діалогу щодо залучення інвестицій у найбільш перспективні з погляду співробітництва з ЄС галузі промисловості України, ефективного використання європейського досвіду та фінансової допомоги в розбудові наукоємних, інноваційно орієнтованих і високотехнологічних виробництв;

- реалізація політики енергозаощадження та підвищення ефективності використання енергетичних ресурсів у промисловості, сприяння інвестуванню енергетики, у т. ч. нетрадиційної та відновлюваної, вжиття заходів щодо зниження матеріалоємності розвитку екологічно чистих виробництв;

- активізація інноваційного розвитку галузей промисловості з урахуванням їхніх особливостей та необхідності стимулювання структурної перебудови промисловості.

Докладніше: Стратегічні пріоритети. – 2016. – № 3 (40). – С. 220–236.